

LA NOTA DE LA SENMANA

—¡Aquí ningú talla la carn sinó jo!

drém soldats!...
Aquests si que 'ns
farán bona pesa-
da!...

Los abasteixedors y 'ls carnicers, quan se van veure las bonas y las ma'as, no van tenir mes remey que abaixar lo cap, desistint dels séus propòsits. Prompte 's van haver de convencer de que ab un alcalde que sab ahont te la ma dreta y que conta ab l'apoyo del vehinat, no es possible lluytarhi. La *huelga* projectada no va tenir efecte, y tot va acabar en una gran racció de llengua de badella.

Mes val aixís.

Pero, coneguts los punts flachs de aquesta llopada de monopolisadors que durant tan temps s' ha estat enriquint á expensas del públich consumidor, valdría mes qu' en lo successiu 's posés coto als séus abusos.

Lo Sr. Coll y Pujol aquests díes ha tingut ocasió de pendre'ls lo pols: ell, donchs, sabrá millor que ningú de quin mal se dolén y 'ls remeys que deuen aplicarse'ls. Emancipis lo negoci de las carns de la séva tutela; inspeccionis ab rigor la qualitat del bestiar que 's sacrifique; concedéixinse facilitats als importadors directes; deslliguis de tot compromís ab las societats agabelladoras als expenedors á la menuda, en una paraula, restableixis lo régimen de una lícita competencia basada tant en la bondat com en la baratura del article, y Barcelona, al últim, indubtablement, podrá menjar carn sana, sabrosa, nutritiva y á bon preu.

Avuy encare menjém agabellador... y consti que son molt durs.

Ahir mateix davant de un palpís tísich, deya la mestressa de casa á la minyona:

—¿Cóm es que porta una carn tan magre?

A lo qual ella va respondre:

—Ja veurá, senyora, no n' hi ha d' altra en tota la plassa. ¿Sab qué diuhen els carnicers?

—Qué diuhen?

—Que 'l Sr. Coll y Pujol aquests días, els ha fet fondre molt greix.

A continuació de la carn, parlém una mica de l' aygua: parlémne, si no li sab mal Sr. Alcalde, que hasta sembla que ve bé, després de remenar un assumpto tan greixós, rentarse las mans.

Ab l' aygua escelent de Moncada, no cal pensa-rhi; 'n vé tan poca que apenas n' hi ha per beure. Diuhen que pel camí se 'n filtran 6,000 plomas.... Búsqilas, Sr. Coll y Pujol, búsqilas y á veure si las troba.

No queda mes que la de Dos Rius.... que jo 'n diré desd' ara de Tres Rius, perque s' hi ha agregat una empresa que s' está *rihent* dels apuros dels seus abonats. Dos Rius y una empresa que *riu*, son tres Rius. Vegin si surt el compte.

L' aygua aquesta va á las casas quan hi vá: quan no hi compareix se queda pel camí. Lo que no falta may á las casas es lo compte de l' empresa á fi de mes: tants metros cúbichs, tantas pessetas, sense deducció de las mermas, aixís hi haja arribat l' aygua, com no hi haja arribat.

¿Será veritat que la empresa n' ha abonada més de la que té?

Casi ho fá creure la regularitat de las faltas y la inutilitat de las reclamacions.... Es molt divertit anar á reclamar: de primer una llarga antessala, y per postres un mal recibiment.

En nom dels abonats de Barcelona, vosté hauría de arribars'hi, Sr. Coll y Pujol, y á veure si 'l farían esperar gayre y á veure també si 'l rebrian malament com al públich. Contar l' aygua qu' entra als dipòsits de la Companyia, y la que aquesta ve obligada á repartir, buscant la diferencia, no es pas una tasca tan difícil.

Y exigir á aquella orgullosa empresa la responsa-

bilitat á que puga haverse fet acreedora, ho es menos encare.

La Companyia de Tres Rius es estrangera; pero ja fá prou temps qu' está establerta á Barcelona per que comensi á saber que hi ha á la nostra terra un adagi que diu: —«De las riallas ne venen las plorallas.»

P. DEL O.

TON BALCÓ

Al estiu, tot plé de flors
de variats y vius colors,
que encisan ab sos olors,
un jardí sembla....

D' ISTIU

—¿La cervesa refresca?... Segóns las vehinas que un tinga á prop....

D' ISTIU

—Ab dotze horas de dormir á la nit y dugas de *siesta* al día.... ja n' hi ha prou.

Mes al hivern, ja tot groch,
perdut aquell viu de foch,
mes que plantas, un munyoch
es d' herba seca....

Aixís passa ab ton semblant:
al estiu, vermell, radiant,
ab un lleu somris constant,
com d' una fada....

Mes al blanquejar la neu,
desseguit lo cutis teu
blanch y groch se torna arreu,
com lliu d' aygua....

VALENTÍ CARNER.

LA BICICLETA

SON PRESENT Y SON PORVENIR

(Conferencia ab un ciclista)

Enterat sumariament del ob-
jecte de la meva visita, l' ama-
ble ciclista 'm digué somrient:

—De modo que vosté vol-
dría....

—Que tingúes la bondat de
facilitarme algunas noticias
sobre l' estat de la bicicleta á
Barcelona y la seva opinió so-

bre la sort que se li espera.... Com al istiu els assumptos pel periódich escassejan, y quan un no té res que fer el gat pentina....

—Ja! Sino que vosté, á falta de gat, vol pentinar-nos á nosaltres....

—Al contrari. Desitjo posar la veritat en son lloch é informar al públich ab coneixement de causa.

—Estich á las sevas ordres: pot comensar á preguntar.

—¿Cóm marxa 'l ciclisme avuy aquí?

—Una mica malament. Per una part, l' estació,

D' ISTIU

—No hi ha res tan descansat... com el no fer res.

mes que á fer rodar la bicicleta, convida á pendre banys. ¡Fa suar tant aquell diable de trasto!.... En segon lloch, la democratisació del exercici li ha fet perdre molts prossélits.

—¿Democratisació diu?

—Ó vulgarisació; com vulgui. Al principi—prou que se 'n deu recordar—de la bicicleta sols ne feyan us las personas distingidas.... Rodar per aquests carrers montat sobre 'l *caball d' acer* era passejar un diploma de finura y suprema elegancia. Ciclisme y *chic* eran sinónims. Avuy, ja ho veu....

—¿Qué?

—Hasta ls *nyébíts* van en bicicleta. ¿Qué han de fer los ciclistas delicats, davant d' aquesta invasió? Abandonar momentáneament el camp y deixar que l' element intrús se cansi de rodar y se 'n torni á casa.

—¿Creuen lograrho vostés aixó?

—¡No ho hem de lograr!.... Ab lo ciclisme ha passat lo mateix que ab las modas femeninas. Quan las senyoras de bon tó introduheixen un nou figurí ¿quínas son las primeras en imitarlas? Las criadas. Pero, deixi vosté que las senyoras abandonin aquella moda!.... Veurá com las criadas no tardan gayre en tirar-la á recó.

—La premsa sembla que 'ls apoya bastant á vostés....

—No tant com podria. Si quan un del gremi aix-

D' ISTIU

Esperant que comensi la corrida.

fa á una criatura ó clava á un vellet de costellas, els periódichs no diguessin res, la prevenció que hi ha contra nosaltres hauria ja desaparegut.

—La veritat es que 'n fan de desgracias els senyors ciclistas.

—¿Desgracias... desgracias!.... Es mes el soroll que las nous. També 'n fan els caballs, y 'ls cotxes, y 'ls tranvías, y á pesar d' aixó ningú 'ls vitupera com á nosaltres. Pero es lo que succeheix sempre: si vols mal á un gos...

—Dígali qu' es ciclista. De tots modos, confessi que la majoria dels atropellos comesos se deuen á la imprudencia de vostés. Si es de dia, van pels carrers sense fer sonar la trompeta; si es de nit, corran sense fanal; crusan pels llochs mes freqüentats ab una rapidés vertiginosa; pujan per las aceras y 's fican pels passeigs reservats als que aném á peu....

—No son els *ciclistas* els que fan aixó, sino 'ls *cicleros*.

—¿Qué vol dir *ciclero*?

—Un intrús, un profá, un *nyébit* mes ó menos auténtich, sense coneixements, ni amor al *sport*; un tipo que munta en bicicleta com podria muntar en burro.

—Aquests establiments dedicats al lloguer y á la venda de bicicletas ¿se la campan?

—Bastant regularment. Ha de pensar vosté que una *máquina* d' aquestas no val mes enllá de tres pessetas. Ells ne fan pagar cent duros. ¡Calculi, encare que no mes ne venguin una cada senmana, 'l negoci que poden fer!....

—¿Quíns son els principals enemichs del ciclisme?

—L' ajuntament y 'ls cotxeros. El primer ens molesta y atropella fentnos pagar contribució, com si l' anar en bicicleta produhís res. Els cotxeros ens fan l' oposició tirantnos el carruatje al demunt sem-

ECONOMÍA DOMÉSTICA

¿COM ESTÉM?

—¡Dona gust aquesta calor! Las ollas me bullen sense necessitat de fer foch.

pre que poden y escandalisantnos cada cop que 'ns veuhen passar.

—Pero ¿qué n' han de fer ells del velocípedo? ¿Per qué tenen de ficars'hi en aquests assumptos?

—¿Per qué? ¿No comprén que d' aixó 'n pot venir la seva ruína? El día que tothom vaji en bicicleta ¿quí anirá en cotxe?

—La que 'ls deu mirar ab bons ulls á vostés, deu ser la *Protectora dels animals*.—

Al sentir aixó, el ciclista aixecá 'l cap ab verdadera sorpresa.

—¿Per qué 'ns hi ha de mirar?

—Perque 'l ciclisme pot contribuir no poch á redimir de la esclavitut als caballs, als matxos y á las demás bestias de sella y carga.

—¡Quí sab!... Per arribar á aquest punt, es necessari corre molt.

—¡Vostés ray que van en rodas!...

—De totas maneras, el porvenir de la bicicleta es brillant. Y aquí á Barcelona mateix, el día que 'ls carrers estiguin mes ben empedrats, y las carreteras mes planas, y l' Ajuntament obri una «Escuela municipal de ciclisme» com té una «Escuela municipal de música», y 'l públich ens respecti y las bicicletas s' embarateixin... ja veurá si 'n farém de cosas!

—Pero ¿creu vosté que será aviat aixó?—

El ciclista llensá un sospir, mirá al cel... y no 'm va contestar.

La seva actitud va ferme pensar ab aquells pobres juheus que encare esperan la vinguda del Mesías.

L' esperan... pero no creuhen que vingui may.

A. MARCH.

queda mort; allá un altre que coloca uns cables resulta ferit; en lo carrer A salta una placa de ferro; en la plassa B volan deu ó dotze pedras...

No faltan esperitspráctichs que prenentse la cosa per la part cómoda alaban aquesta innovació y la consideran ventatjosa.

—¿No hem de morir?—diuhen:—Donchs ¿qué mes hermós que morir económicament, sense gastos de metjes ni apotecari, ni fer sufrir á la familia ab las amargas alternativas d' una enfermetat llarga?—

Potser tenen rahó; pero á mi aquestas teorías no 'm consolán. Y suposo que á vostés tampoch.

Las sorpresas están bé al teatro, en el camp de la broma, en negocis de poca importancia, pero ¿en assumptos de vida ó mort?....

Lo qu' es jo, no hi passo.

Imaginémnos la escena.

Al mitj del carrer un deudor els detura, ab la santa intenció de posarse al corrent ab vostés. Es un cas no gayre comú, pero possible.

—Ara que 'l veig, aproveito l' ocasió pera pagarli aquell pico.

—Oh!... No calía tanta pressa—diuhen vostés, parant discretament la má.

Y en el precís instant en que 'l fulano els entrega la cantitat que 'ls deu, ¡brrrom!... saltan dugas llambordas de l' acera, vostés van á parar sobre 'l fanal de la cantonada, y el deudor se queda ab els quartos y ab la seguretad de que may mes anirán á reclamálshi.

¿Es gayre bonich aixó?

Convé, donchs, que las autoritats, ara que sembla que han arreglat la qüestió del matadero de bens y bous, arreglin la del matadero de personas,

Que hem de morir, es cosa que temps há la tením sapiguda.

Els frares de la Trapa diu que ja ho diuhen:

—Morir devém!

Y encare qu' ells no ho diguessin, no crech que hi hagués ningú que s' atrevis á dup-tarho.

Qui del fetje, qui del cor, qui en el llit del dolor, qui en la cadira del sufriment, tots un día ó altre hem de fer *mutis* en l' escenari de la vida.

Lo que may hauríam pogut imaginarnos es que la mort hagués de trobarse passejant pel carrer en forma de corrent eléctrica, disposada á endúrsens al altre barri sense dirnos ase ni bestia ni donarnos temps de fer una mica de testament.

Las explosions ó voladuras ocasionadas per la electricitat se repeteixen ab una freqüencia encantadora.

Aquí un treballador que arregla uns aparatos

Els barcelonins, encare que molt abandonats, no som tan despreciables que no meresquém una mica de defensa.

El perill elèctric creix per moments. Els conflictes que per aquesta part ens amenassen son grossos.

Las companyías de segurs sobre la vida diu que volen augmentar la quota als barcelonins assegurats, baix pretext de que ara las morts serán molt freqüents.

Las botigas davant de las quals hi ha una placa eléctrica, 's quedan per llogar.

La gent emigra cap als carrers ahont no s'hi han vist cables....

¿Podém continuar aixís?....

Urgeix que l'arcalde 'ns defensi la pell, perque... vamos, aixó de veure que d'un dentista nort-americà 'n paguém 75 mil duros y nosaltres ens morím de franch.... es una injusticia que clama venjansa.

MATIAS BONAFÉ.

EN LA MAR VELLA

Suspés per dos grossíssimas carbassas que penjadas al cos *pendant* ne feyan, vaig voler arriscarme mar endintre per contemplá á las bellas que á tren de las onadas tranquilas se banyavan com sirenas. Després d'alguns esforços brassejant lo mateix que qui s'ofega, vaig arribar al punt ahont desitjava; á uns vint ó trenta pams apropet d'ellas. ¡Oh quant felissos foran —me deya contemplantlas mitj nüetas— los mortals que poguessen sobre l'aygua ab vosaltres fe 'l mort una estoneta! Ataleyat mirantlas com un tonto y encantat com un enza, no vaig donarme compte que 'ls nusos de la corda, fil ó beta que 'm subjectava 'l cos y las carbassas

süaument se 'm desfeyan; y quan més m'extasiava contemplant plé de goig á moltas d'ellas, qu'entravan y sortían serpentejant son cos de mil maneras per l'aygua juguetonas, ó alegres revolcantse per l'arena; vaig notar que 'm faltava l'equilibri y assombrat vareig veure, que las mevas carbassas flotavan sobre l'aygua molt lleugeras. Allavoras ¡Deu meu, y quíns apuros! de vista 'l mon vaig perdre; y arrapat com un pop d'una carbassa que per gran sort puguí ab mas mans estrényer lo mateix qu'una bola á rodolons y empentas, per miracle puguí torná altra volta posar los peus en terra. Donant per resultat, qu'aquellas donas que jo tant anhelava poder veure, me costaren després de fé un xich l'ánech —qu'es igual que diguessem fer el bestia:— beure alguns litros d'aygua que posat cap-per-vall mon cos va treure.

ANTÓN DEL SINGLOT.

LLIBRES

QUINIENTOS CANTARES, por FERNANDO DE ARTEAGA Y PEREIRA.—En poesía la composició més curta, la més fácil en apariéncia, resulta moltas vegadas la més difícil. En aquesta circunstancia se troba 'l género cantar. Precisa tancar un pensament en quatre versos, als versos no ha de sobrarlos ni faltarlos res, y 'l pensament no pot ser alambicat; d'altra manera pert l'aroma popular y adquireix certa semblansa ab las flors artificials.

Lo poble es lo gran mestre en aquesta classe de composicions, y qui s'aparta de la seva espontánea manera de fer, podrá aspirar al títol de poeta sabi y hasta de poeta ingenió si vostés volen; pero no podrá gaudirse de sentir la poesía íntima que 'l poble mateix s'encarrega de perpetuar.

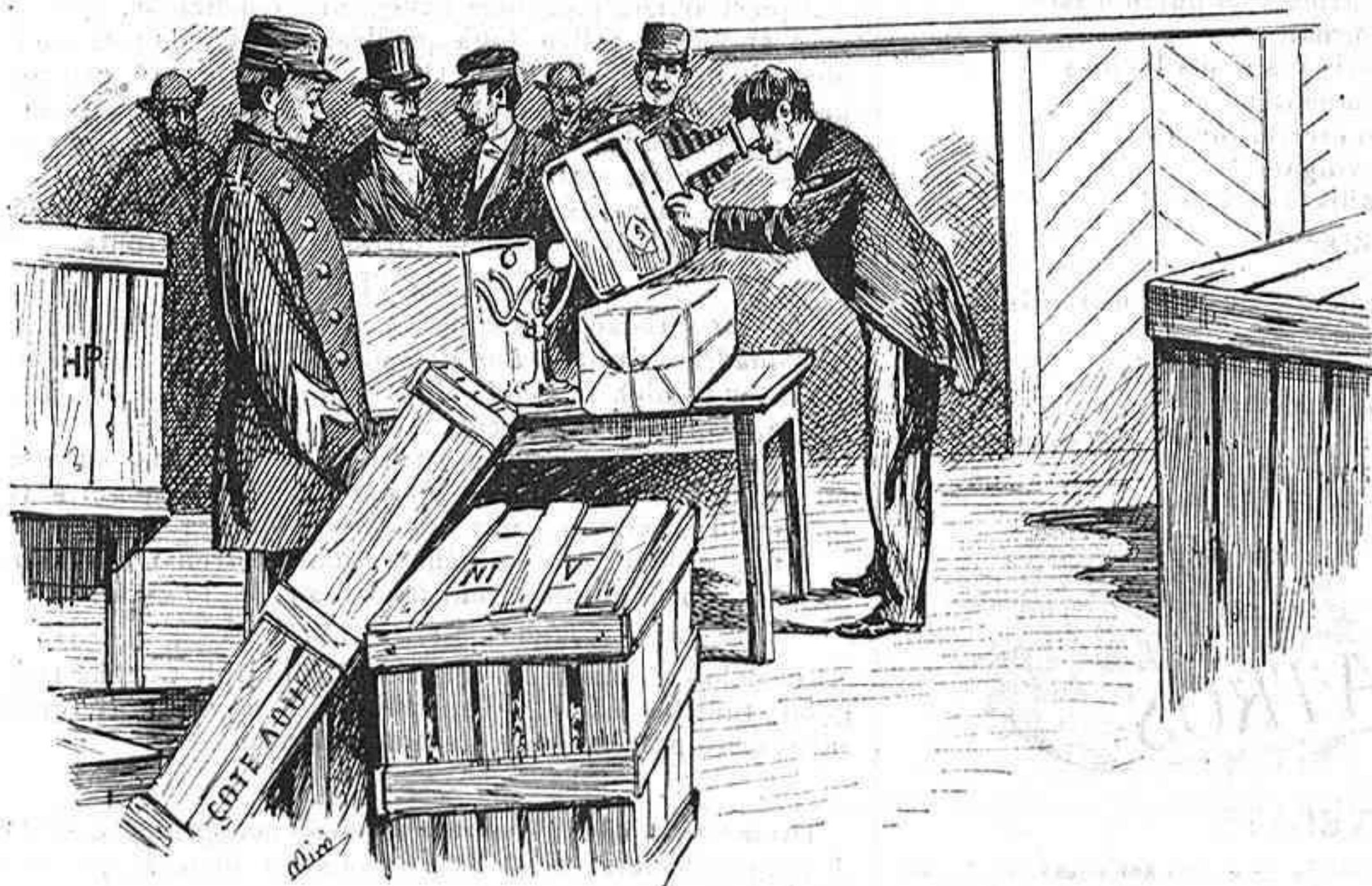
En la colecció del Sr. Arteaga entre molts de bona mena, n'hi ha alguns altres que difícilment arribarán may á fer-se populars. No obstant revela son autor excelents condicions pel cultiu de la poesía. Te abundancia de ideas y sab vestirlas en una forma casi sempre apropiada.

Per qual motiu considerém la seva colecció digna de ser llegida.

CUADROS DE FANTASIA Y DE LA VIDA REAL, por D. ENRIQUE R. DE SAAVEDRA, DUQUE DE RIVAS.—L'autor de aquesta obra que forma los volums octau y nové de la *Colecció Elzevir ilustrada*, que ab tanta constancia y acert vé publicant lo conegut editor Sr. Gili, porta un apellido ilustre en las lletras españolas. Fill del famós Duch de Rivas; autor de *El Moro expósito*, y de *D. Alvaro ó la fuerza del sino*, no desmenteix la seva projenie. Las quatre narracions contingudas en los dos tomos son realment hermosas, plenas de

INVENCIONS MODERNAS

Els raigs X aplicats al exámen dels bultos en las aduanas.

Una pregunta: si entre 'l bulto y l'ull de l'examinador s'hi interposa una propina ¿també 's veu lo que hi ha dins?

interés y están escritas ab una correcció verdaderament académica. Una carta autógrafa del insigne y malaguanyat novelista D. P. A. de Alarcón las encomia merescudament, posantlas en lo lloch degut. Res hem de afegir nosaltres á tan autorisat judici laudatori.

La edició es primorosa y está adornada ab bonichs dibuixos directes de D. L. Bertodano y D. J. Salis.

ALTRES LLIBRES REBUTS.—*La instrucción y la educación del obrero.*—Breves notas de biología leídas en el Ateneo obrero de San Andrés de Palomar, por el Dr. D. Ignacio Valentí y Vivó.—Lo folleto s' ha publicat per acort del Ateneo.

** *La venganza de una sogra.*—Juguet en un acte y en prosa, original de Lluís Llibre y Lluís Millá, y estrenat en lo Teatro Principal de Gracia, la nit del 25 de febrer últim.

** *La guerra en Cuba.*—Su origen y desarrollo, reformas necesarias para terminarla é impedir la propaganda filibustera, por J. Menéndez Caravia.

** *Zafra de 1896 á 1897.*—Consideraciones sobre la prohibición de la zafra y sus consecuencias, beneficios que de la molienda se pueden esperar y la fuerza moral que representaría el hecho de que el país conservase la producción.

RATA SABIA.

¿VANITAS...?

Al meu amic R. Miquel y Planas.

Ofegat per l' ambient mercantilista
qu' arreu va obrintse pas,
y aburrit del esplin que m' ocasiona
tanta vulgaritat,
solitari ab ma boja fantasia,
comenso á delirar.
Sento dins mí la forsa creadora
gran y sublim del Art:
Segur que si, al moment, pintés un quadro,
jo que no he pintat may,
faria ja de cop la competencia
fins al mateix Rembrandt.
Segur que, de tenir cisells y pasta,
en tan crítichs instants,
modelaría un busto que 'l vell Fidias
firmaría de grat.
Segur que si llavors tingués un' arpa
y una pauta al davant,
compondria armonías més perfectes
qu' els *lieder* d' en Mozart.
Segur que al presentarme á un públich serio
com histrió formal,
deixaría á n' els Rossis y á n' els Irvings
corretgits y aumentats.
Y á ben segur que si escribis un' oda
ó una *intima* vulgar,
dins sa tomba, de rabia 's feriria
l' Anacrèont gegant.

.....
Pero 'm dich entre mí:—Bé ¿qué 'n treurías
de ferte popular?
¡Si no val tant la gloria com l' enveja
que després te tindrán!

MAYET.

NOVEDATS

La Fiera de 'n Pérez Galdós es com casi totas las sévas obras dramáticas una producció sino enterament simbólica, manifestament tendenciosa. *La Fiera* es la guerra-civil: te dos caps, representació dels dos bandos que 's combaten encarnissadament, y quan al final de l' obra, l' enamorat

Berenguer mata als dos fanátichs que en un y en altre sentit s' oposan á la seva felicitat, realisa 'l pensament del autor enemich acérrim de las inhumanas discordias.

Obra de pensament, mes que de sentiment, interessa poch. S' admira, sí, lo talent del insigne escriptor que algunas vegadas s' imposa com en la gran escena del acte segón entre Berenguer y Susana, qu' es un verdader duo dramátich exhuberant de ideasy de passió. Per aquesta escena sols, pot veure's l' obra.

Pero 'l drama en conjunt, resulta deslligat, poch consistent en sa contextura; alguns dels personatjes están tractats psicológicament, algunas de las situaciones son marcadament melodramáticas. La pintura de la época no es gayre fidel. En cambi l' obra está notablement escrita, ab aquell vigor d' estil que es la característica del ilustre novelista.

Tal vegada contribuïren al escás efecte que produí en lo públich certas deficiencias en la interpretació. Los actors en general estavan insegurs, recitant los seus respectius papers sense dominarlos, sense ficars'hi adintre com es degut pera conseguir la màgia avassalladora de la identificació.

**

D. Quijote de Madrid tanca un pensament que desenvolupat en forma podria donar lloch á una gran comedia. Un tipo incorruptible, en mitj de una societat corruptora y corrompuda se presta á un sens fi de situaciones interessants y de gran valor escénich.

En la comedia de 'n Vela, aquest tipo tot just está apuntat. L' autor ens el fa coneixer més per sas paraulas que per sos actes, y de igual defecte adoleixen los personatjes que 'l rodejan. L' assumpto no té 'ls vols que podria adquirir. Casi tot se reduheix á la ruptura de unas relacions amorosas entre dos joves que s' estiman, per efecte de una infame calúnia contra l' honradés de sos pares... Y naturalment, quan s' adonan que ab aqueixa ruptura intempestiva fan lo joch dels calumniadors, els mateixos que han desgabellat la cosa, tornan á arreglarla.

La comedia, donchs, ha nascut raquitica y no logra en tot lo seu desarrollo la forsa suggestiva que li seria necessaria. Está escrita en vers, es molt retalladeta y de forma algun tant antiquada. Avuy en lo teatro s' exigeixen altres condicions més vitals, més adequadas á la veritat y á la naturalitat.

En la interpretació sobresortiren la Srta. Suárez y 'l Senyor Thuillier, que de tots los artistas que figuran en la companyia de 'n Mario son, sens dupte, 'ls qu' en la temporada actual han revelat majors progressos.

GRAN-VIA

La companyia d' opereta italiana ha terminat sos compromisos, havent sigut substituïda per una companyia dramática que dirigeix lo jove actor D. Francisco Fuentes.

Aquest artista posseïx envejables condicions, que 's posarán mes de relleu 'l dia que desprenentse de tota reminiscencia de 'n Vico y de 'n Calvo, se resolgui á campar pel seu compte. Veritat es que 'l repertori d' Echegaray, que ab preferencia cultiva, no es el mes propi pera formarse un actor; mes aviat ho es per estragarse.

De totas maneres lo Sr. Fuentes val molt y 's fá digne dels grans aplausos que cada nit lo públich li tributa.

NOU RETIRO

Un éxit satisfactori alcansá la sarsveleta en un acte y tres quadros, titulada *Las siete palabras*, lletra del aplaudit actor cómich D. Lluís Millá y música del mestre Lamotte, professor de l' escola municipal.

L' obra tanca un pensament enginyós, y revela ademés en son autor molt coneixement del teatro; y en quant á la música hi ha alguna pessa ben contornejada.

Altras produccions del género xich s' estrenan que sense valer tant, figuran durant molt temps en lo cartell.

JARDI ESPANYOL

Ha debutat en aquest local la primera tiple Concha Delgado. Inútil consignar que 'l públich la vá rebre ab gran satisfacció prodigantli merescuts aplausos.

**

Dinmenje doná en lo *Jardi espanyol* son primer concert d' istiu la societat coral *Catalunya nova*, dirigida pel mestre Morera.

Totas las obras del programa, lo mateix las de 'n Clavé, que las de Mendelseohn, Gavaert y del mateix Morera si gueren cantadas ab notable afinació y brillant colorit.

AVANTS DEL BANY (per F. GÓMEZ SOLER.)

—La trobo trista aquesta platja...
—¡Y tal!... No hi ha cap jove.

Es molt lo que de algun temps ensá han anat avansant las societats corals.

TIVOLI CIRCO-EQUESTRE

La reproducció de la pantomima *Le fiacre 117* ha sigut posada en escena ab l' éxit de sempre.

Artista nou: lo japonés Kotaki, sense rival en l' execució dels jochs malabars.

Si arribava á pendre pel seu compte las islas de Haway, y á tirarlas en l' ayre, passátselas de una ma á l' altra, estich segur que l' oncle Sam se quedaria contemplantlo ab un pam de boca oberta.

N. N. N.

«ANTICHS GUERRERS»

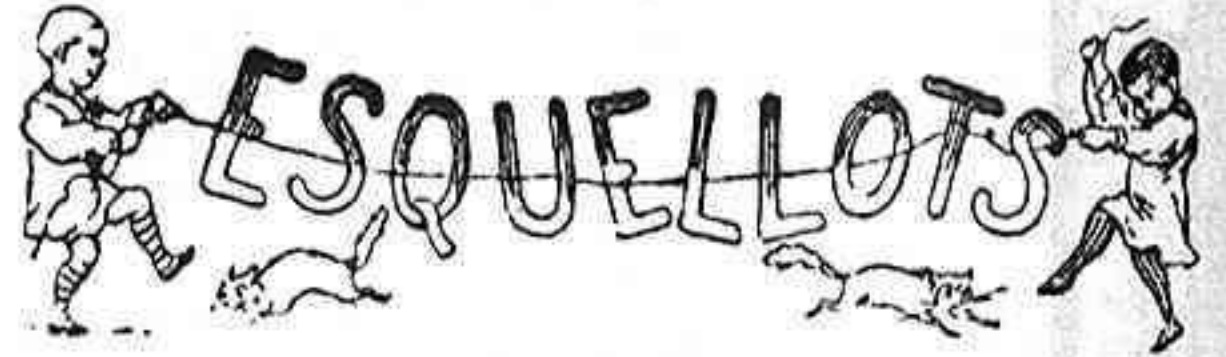
A UN AMICH

«¿Perqué aquesta societat te aquest nom tan bélich?» Vares preguntarme fa molts días y ara vaig á contestarte. En temps inmemorial, don Pere de Moltabarra, (que, segons crónicas, fou l' espós de Mari-Castanya) seguit de sos braus capdills, després de quatre jornadas de combatre com lleóns contra las taifas salvatjes del rey moro Pa-pa-mos-kas, que una nit de lluna clara, s' havían apoderat camivant de quatre grapas, de la montanya Peluda; (avuy montanya Pelada) retornavan victoriosos ja duenyos de la montanya, pro tots caminavan tristos, ningú reya ni parlava, quan de prompte l' brau guerrer don Pere de Moltabarra s' estira, fa dos badalls y ab veu mandrosa així exclama: —Diguéu, nobles cavallers, ¿no 'us sembla que no contrasta, que, després d' haber guanyat eixa sangrenta batalla, en lloch d' estar satistets de nostre aguerrida hassanya, arribém á Barcelona ab cara de pomas agras? Precisa que 'ns despertém; apa donchs, fora galvana, demostrém ab goig inmens lo triomf de nostras armas, y al sé á la ciutat comptal, buscarém sense tardansa un local ben espayós, que, adornat, á tota nosaltres 'ns serveixi de recreo: allí, junt ab nostras damas, passarém horas enteras fent sortijas y jochs altres que 'ns podrán proporcionar uns ratos molt agradables. — Indescriptible es l' efecte que causá ab las tals paraulas á aquells ensopits guerrers, puig tirant lo casco enlayre «¡Visca don Pere l' tranquil!» ab tota forsa cridavan, mentre baixavan després cantant «Lo noy de la mare». Al poch temps, en un local que «Antichs Guerrers» titulavan s' hi reunían las festas, y allí jugavan á balas, á botxas, á caball fort y generalment á xapas. Las novas generacions los han succehit, y encare

avuy conservan lo nom y local, ahont se juntavan aquells héroes tantranquils, models de valor y gracia.

.....
Ja tens satisfeta, amich, ta curiositat: encare que aixó t' sembli estrany es cert ¿Creus que 'ls guerrers no jugavan?

QUIMET BORRELL.

L' altre día *El Noticiero Universal* va matar al *Noy de Tona*.

Inmediatament casi tots los diaris locals varen cantarli las absoltas, recordant qu' era un bardo popular que anava pels pobles y pels trens dels ferro-carrils, recitant versos cataláns y passant la gorra; afegint qu' era 'l terror dels pares de familia, per la séva afició inmoderada á arrancar dents y caixals á la quitxalleta... Alguns fins deyan que 'ls diners que guanyava com á bardo 'ls perdía com á jugador, que sempre estava de pega.

Lo *Noy de Tona*, una vegada mort, anava á passar á l' Historia, com hi ha passat en Fornells el de la Virgen de Llerona, Mossén Será y altres tipos pintorescos de la vida popular de Catalunya.

Donchs, bé passómbrinse! Lo *Noy de Tona* no es mort. Es tan viu com en Coria del *Noticiero*.

Si aquest diari l' ha mor' LA ESQUELLA 'l resuscita.

***

O millor que LA ESQUELLA DE LA TORRATXA, qui acaba d' estendre la seva fé de vida es nostre estimat corresponsal en lo Vendrell, que 'ns ha enviat una carta, concebuda en los termes següents:

«Vendrell 20 Juliol de 1897.

»Sr. Director de LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.

»Apreciat amich: ahir tots los periódichs de Barcelona donavan la noticia de haver mort lo *Noy de Tona* al hospital de Sant Gervasi, lo qual me fá creure que ho copiarían del *Noticiero* de la nit anterior. Y efectivament; lo día que moria era á Vilafranca, y l' dilluns següent que 'ls periódichs donavan la noticia, passava per aquesta vila en direcció á un poble de aquest partit que celebrava la festa major; y si no 's more de veritat, de avuy en vuyt será aquí que celebrém la nostra.

»Si vol aprofitar aquests datos, aquí 'ls té.

»Disposi de son afun. amich:

«R. Ramón.»

***

Ja ho sab, donchs, *El Noticiero*.

Lo Noy de Tona continua recitant versos.

Y ell, *El Noticiero*, continua tocant lo violón.

Un altre tipo popular: lo clown *Hernann Zeitung*; aquell mestre que feya llarchs viatjes ficat dintre de un bagul.

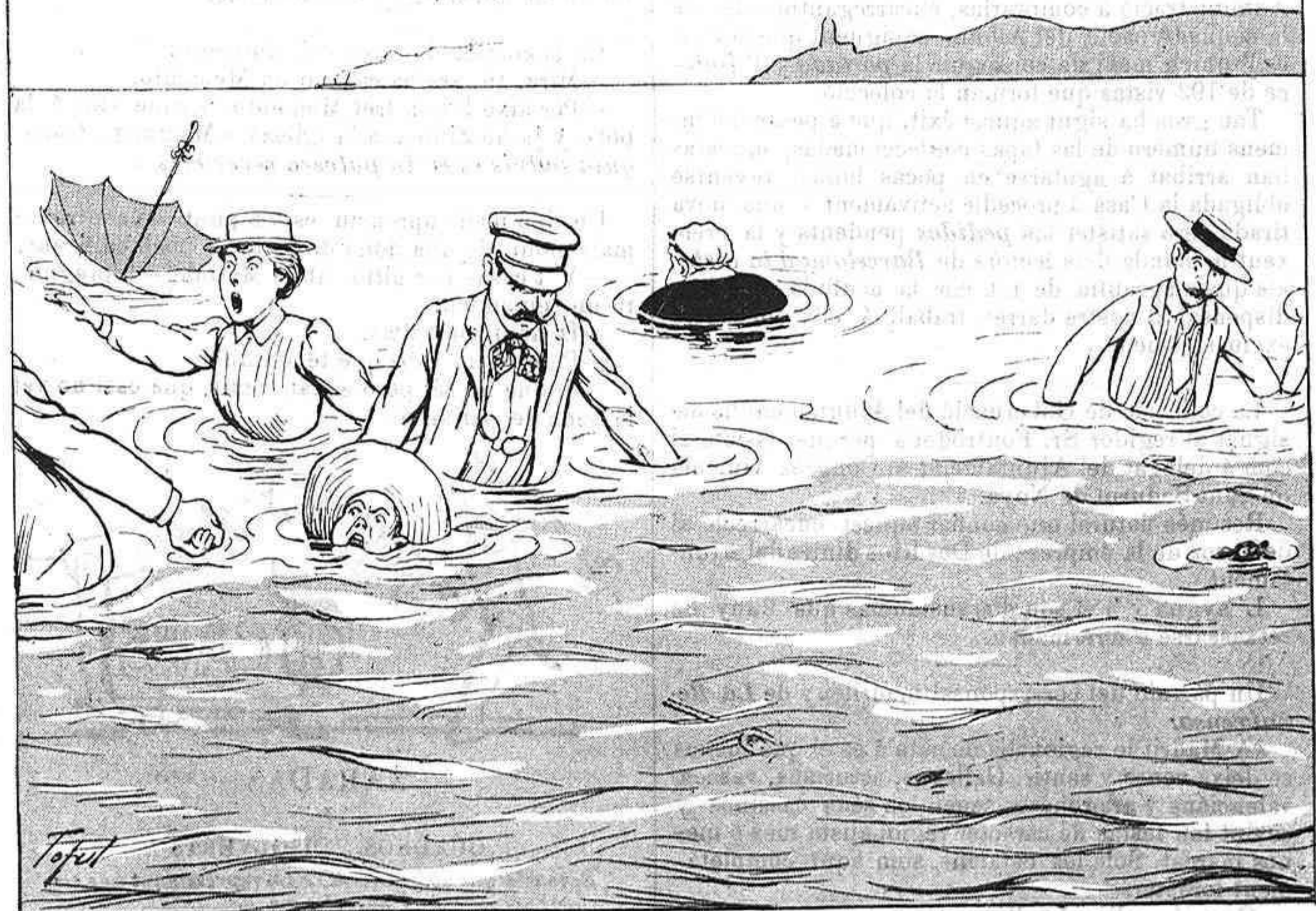
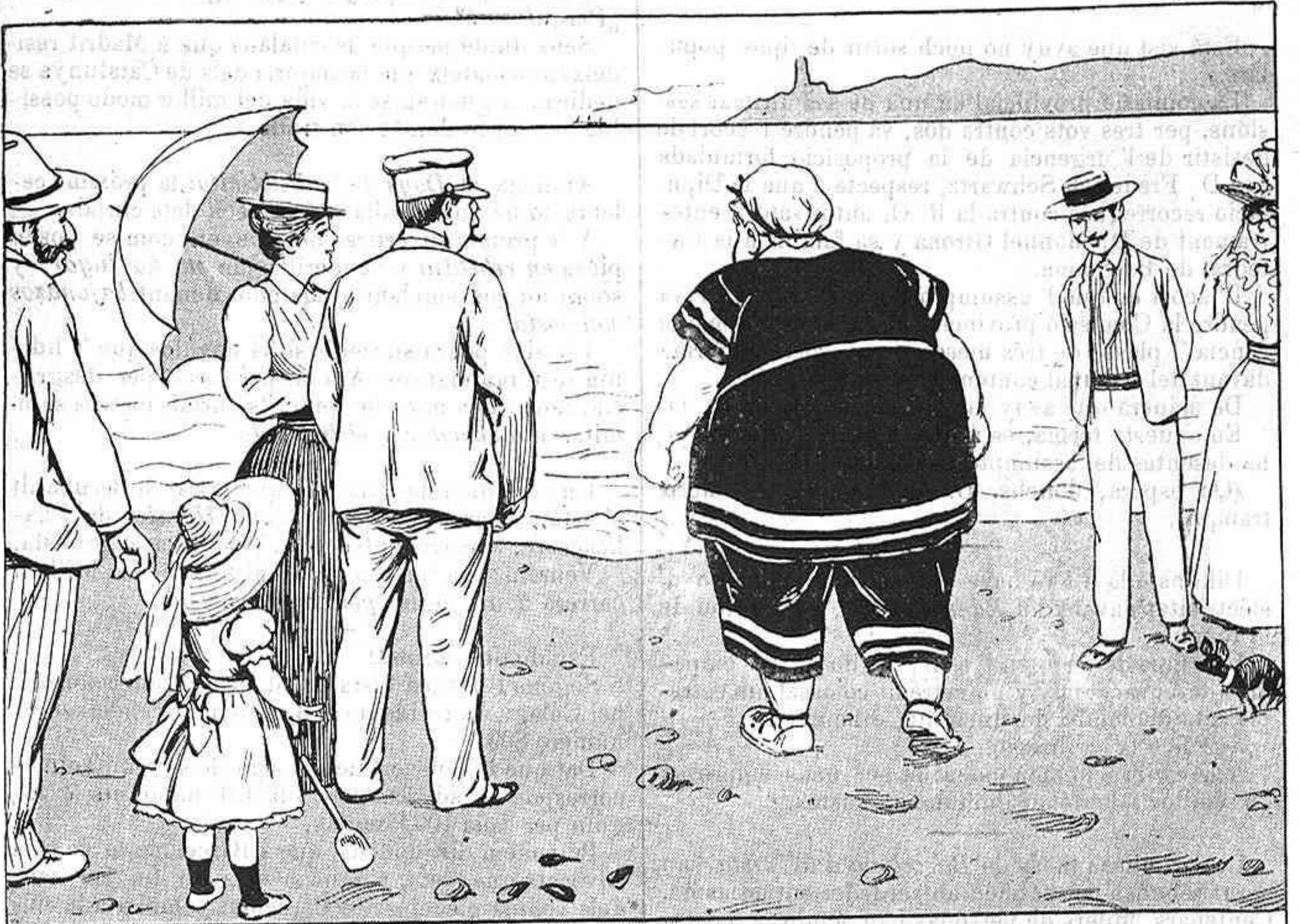
En *Zeitung* no ha mort, á lo menos que jo sápi-ga: lo que hi ha es que 'l jutje de Valencia de Alcántara, poble d' Extremadura situat á la ratlla de Portugal, reclama la seva captura pera respondre de la causa que li segueix per estafa.

La requisitoria la publicava fá poch días lo *But-letí oficial* de aquesta provincia.

De segur que l' estafa comesa per aquest infelís es el fet de haverse fet facturar dintre de un bagul, en calitat de mercancia. Va ser una humorada; pero las empresas dels nostres ferro-carrils no están per bromas.

UN AVÍS

No us estiguéu vora l' aygua
quan s' hi fica donya Elena,

que ab son bulto 'l mar sabreix
é inunda tota l' arena.

¡Y ara un jutje extremenyo intenta *embagularlo* á la presó.... Pero que vaji obrint baguls: á veure si 'l troba.

Está vist que avuy no puch sortir de tipos populars.

La comissió provincial en una de sas últimas sessions, per tres vots contra dos, va pendre l' acort de desistir de l' urgencia de la proposició formulada per D. Frederich Schwartz, respecte á que la Diputació recorregués contra la R. O. autorisant l' enterrament de D. Manuel Girona y sa familia á la Catedral de Barcelona.

L' acort de que l' assumpto no era urgent lo va pendre la Comissió provincial lo día anterior en que vencía 'l plasso de tres mesos pera recorrer en forma davant del tribunal contenciós-administratiu.

De manera que avuy ja está consentida la R. O. En aquesta forma, es á dir, fent un *quiebro*, s' ha desentés del assumpto la Comissió Provincial.

¿Qu' espera, donchs, D. Manuel? Ja pot morir tranquil.

Dilluns á la nit va haverhi una nova explosió d' electricitat davant del *Edén-Concert*, carrer Nou de la Rambla.

Una tapa de ferro en l' ayre, las llosas del empedrat desencaixadas, y un estrépit colossal, un estrépit com de bomba de dinamita, dihent:

—¡Pas á la civilisació!....

A la civilisació monopolisada per unas empresas qu' en lloch de donar llum donan sustos.

Las artísticas tapas de *Barcelona á la vista* han sigut rebudas pel públich ab verdader entussiasme. Centenars, milers de personas han acudit á nostra Administració á comprarlas, encarregantnos de pas la enquadernació del Album, sapiguent que aquest es l' únich medi de conseguir la *portada* y l' *índice* de 192 vistas que forman la colecció.

Tan gros ha sigut aquest éxit, que á pesar del inmens número de las tapas confeccionadas, aquestas han arribat á agotarse en pocas horas, veyentse obligada la Casa á proceder activament á una nova tirada pera satisfacer los *pedidos* pendants y la creixent demanda dels lectors de *Barcelona á la vista*, als quals agrahím de tot cor la acullida que han dispensat al nostre darrer treball á ells consagrat excludivament.

La comissió de Governació del Ajuntament ha designat al regidor Sr. Fontrodona porque assisteixi com á delegat del Ajuntament al Congrès vinícola de Sant Sadurn de Noya.

Res més natural que confiar aquest encàrrech al defensor de la empresa de Dos Rius dintre del Ajuntament.

L' aygua y 'l ví son dos sustancias que lluny de retxassarse s' agermanan.

Un párrafo del corresponsal madrileny de *La Renaixensa*:

«A Madrid lo regionalisme catalá es el que menos se deixa veure y sentir. Gallegos, asturiáns, vascos, valenciáns y aragonesos tenen los séus cassinos y sovint fan festas de carácter regionalista mes ó menos marcat. Sols los cataláns som aquí completament forasters.»

¿Cóm s' explica *La Renaixensa* que 'ls catalans residents á Madrid sigan mes partidaris de l' Os que de la Patúm?

¡Quín desengany pels que 's figuravan que 'l catalanisme que tots los fills de la terra tenen á la mas-

sa de las sanchs era un sentiment qual intensitat aumentava en rahó de la distancia!....

¡Pensar que ni l' *anyorança* logra estimularlo!.... ¿Perqué será?

Sens dupte porque 'ls cataláns que á Madrid resideixen lo mateix que la majoria dels de Catalunya se dedican á guanyarse la vida del millor modo possible ... y tot lo demés son trons.

Anuncia en *Doys* de la *Publicitat* la próxima celebració de una novillada á cárrech dels curials.

Y 's promet divertir-se molt veyent com se posan picas en *rebeldia* y banderillas de *no ha lugar*, y sobre tot contemplant al matador donant *bajonazos con costas*.

Tot aixó podrá succehir si 'ls novillos que 's lidi-hin resultan mansos. Ara si, per sort ó per desgracia, tenen una mica de geni, 'ls curials toreros se limitarán á *evacuar.... el traslado*.

Un periódich de París diu que la Sarah Bernhardt s' está preparant pera representar *Hamlet* de Shakespeare, encarregantse de la part de protagonista.

Veurem si la famosa actriu al final de sa brillant carrera haurá lograt *posarse las calsas*.

Estadística curiosa:

Segóns l' última llista de advocats confeccionada pel Colegi, 'ls residents á Barcelona ascendeixen al número 809.

Dat que la població actual siga de 400 mil ánimas correspon un advocat per cada 494 habitants ó si-guin per cada 100 families.

Bé podém dir, donchs, que á Barcelona hi ha mes advocats que plets, porque si sols un hu per cent dels vehins pledejessin, Barcelona semblaría la ciutat de las qüestions y dels enredos.

En la corrida de toros del diumenje:

—Mira, tú, ara ha caygut en Memento.

—Per aixó li han tret Memento porque cau á la pols, y ja ho diuen á la iglesia: «*MEMENTO homo, quia pulvis es et in pulvere reverteris*»

Un tipo poch aprensiu está á punt de contraure matrimoni ab una dona de historia poch edificant.

—Y 't casas per últim ab la Matilde?—li pregunta un séu amich.

—D' aquí vuyt días.

—Pero tú no sabs que té un fill?

—Sí que ho sé; pero es tan petit, que casi no val la pena de parlarne.

XARADAS

I

QUADROS... DISOLVENTS

Sarsuela que ab gran éxit estém representant tots els barcelonins.

LLETRA MEVA—MÚSICA DE NINGÚ

— COPLAS —

De que avuy tot adelanta
ho veyém set ca-tres pas;

LA SEQUEDAT

—Senyor rector, fassi plegarias, porque plogui.

—Ara no pot ser, fills: veniu dos ó tres días avants de ploure... y llavors ne parlarem.

per ara lo llum eléctrich
ja fa pam y pipa al gas.
Lo que pot passar que un dia
quedém foscós de repent
exposantnos á fe un quadro...
disolvent.

**

Aquí 'l cos de po-quart-cia
prima-tá tan ben montat
que tot sovint per un lladre
prenen l' home més honrat,
y aixís tres-quart que tres-quatre,
cada disbarat va tent
que representa un bon quadro...
disolvent.

**

La fulla no 's dugas quinta
de perseguir lo immoral
fent gran colecció de láminas
y llibrets ab pebre y sal.
De que ells ab aixó hi disfrutan
assegura qui ho entent;
aixó 's pot titulé un quadro...
disolvent.

**

Fan corre que hi ha miseria
pero prima-dugas-tres-
quarta-cinch l' afició als toros
frontons, billars y cafés
y mentres tothom se queixa
tothom viu alegrement,
aixó per mí es un bon quadro...
disolvent.

**

De que la lley de tranvias
es una lley de cartró
no 'm dugas-quinta-sis-séptima
de dirho, y al veure aixó
molts diuen ¿que fa l' arcalde?
jo contesto «pues va fent»
bon assumpto per un quadro...
disolvent.

**

Aquells mestres de las cédulas
importancia 's van á tres
set casa alguns infelissos
que no tenen tals papés.
Molts cops hi entran ab gran calma
y al surtí 'n surten corrent,
resultant un bonich quadro...
disolvent.

**

La Plassa de Catalunya
si acás podia parlar
segú que tot la pubilla
que tan poch la sab cuydar;
puig, ab tet y tants projectes
la pobreta 's va fonent
y es sols bona per fe un quadro...
disolvent.

J. STARAMSA.

II

Viatjant en hu l' Adela
va total un medalló
qu' era un recort de son avia
de inestimable valor.
Per xó diu que aquell viatge
va costarli ben segón.

TAP DE SURO,

COSTUMS REGIONALS

Una excursió per la isla de Mallorca.

TRENCA-CLOSCAS

A TELESFORA MADURELL LLINÀ
FLIX

Formar ab aquesta lletra degudament combina las lo títul de un drama catalá y l'apellido de sos autors.

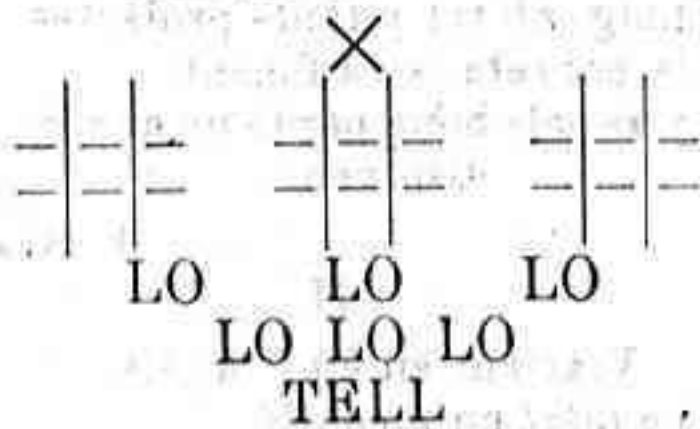
MELÓN CANSADO.

ROMBO

Primera ratlla vertical y horisontal: consonant.—Segona: part del cos humá.—Tercera: animal.—Quarta: ofici.—Quinta: los sastres n' usan.—Sexta: animal.—Séptima: consonant.

J. B. V.

GEROGLIFICH

P. LLENSA.

MUDANSA

Lo noy xich de ca'n Pasqual
va tirá un roch al tot.

de'n Peret, que féu un tot!
y de sanch, n' hi eixí, Cabot,
mes de un tot d' aquells tan grans...
¡Vés quin susto 'ls seus germans!

PEPET PANXETA.

ESPECÍFICHS CATALANS
preparats per lo Doctor Boatella

CREMA DE SALICILATS DE BISMUT Y CERI

Agradable al paladar y fácil de pendre tan als majors com als menors d' edat.

Cura tota classe de diarreas y vómits, inflor de ventre, disenteria, llagas y tota classe de inflamacions del ventrell y budells, cólichs delas criaturas y de la dentició, dels vells y dels tisichs.

D' efectes rápits en tota classe de descomposicions de ventre sobre tot en las produhidas per lo calor del Istiu.

GRANULAT DE VICHY EFERVESCENT

De efectes curatius segurs en tota indigestió, flatos, bilis, rodaments de cap, mareig. Indispensable als viatjans sobre tot de paissos cálits.

Com á beguda refrescant y de recreo no té substitució, apaga la sed y evita los vómits y diarreas propis del Istiu.

Aquest medicament substituheix en tots los casos á la magnesia efervescent de la qual se'n fá tan abús determinant sa mala preparació mal de pedra y debilitat de la sanch. Reemplassa las aguas y sals de Vichy per la séva bondat y economia.

De venta en la farmacia del Doctor Boatella, successor de Aguilar, Rambla del Centro, 37, frente al Teatro Principal.

Antoni Lopez. editor. Rambla del Mitj. 20

A. López Robert, impresor, Asalto, 63.—Barcelona.

«LA ESQUELLA DE LA TORRATXA»

BARCELONA À LA VISTA

Se ha puesto á la venta el **12.º y último cuaderno** de este popularísimo album.

30
céntimos

Hay ejemplares de los cuadernos 1.º, 2.º, 3.º, 4.º, 5.º, 6.º, 7.º, 8.º, 9.º, 10.º y 11.º

30
céntimos

Provincias: 35 céntimos

MAGNÍFICAS TAPAS para la encuadernación de Barcelona á la vista, con un hermoso dibujo alegórico en oro y negro, sobre tela

• Precio de las tapas: 2 pesetas. •

La casa se encarga de la encuadernación del Album, regalando para cada ejemplar que encuadernerne una **portada** y un **índice** tirados aparte. Estos **índice** y **portada** no se pondrán á la venta.

Precio de la encuadernación: UNA peseta.

COLECCIONES COMPLETAS DE BARCELONA À LA VISTA

ALBUM ARTÍSTICO CONTENIENDO 192 FOTOGRAFÍAS

Fotografías de Fernando Rus ■ Grabado de Pedro Bonet ■ Texto de Julio Francisco Guibernau

Un volumen elegantemente encuadernado á la inglesa, con cordones de seda y tapas articuladas.

Precio: 8 pesetas.

NOVEDAD.—ÚLTIMA PUBLICACION!

REVISTA DE COMISARIO

Zona... *

POR FRADERA

Un bonito album compuesto de 24 láminas tiradas al cromo comprendiendo 72 tipos militares.

Precio: 1'50 pesetas

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l'import en libransas del Giro Mútuo, ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d'extravíos, no remetent además 1 ral pel certificat. Als corresponsals de la casa, se 'ls otorgan rebaixas.

UN HÉROE POPULAR

—Entretenciments d' istiu:
contestin: ¿soch mort ó viu?